

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/39773,ul-Jaszuńskiego-Salomona.html>
23.03.2026, 14:07

ul. Jaszuńskiego Salomona

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Salomon Jaszuński (1902-1938) ps. „Justyn”, działacz komunistyczny, członek Komunistycznej Partii Polski, z-ca komisarza politycznego w XIII Brygadzie Międzynarodowej im. Jarosława Dąbrowskiego podczas wojny domowej w Hiszpanii, językoznawca, publicysta.

Urodził się w 1902 r. w Łodzi. Okres I wojny światowej spędził wraz z rodziną w Moskwie. W listopadzie 1918 wraz z rodzicami wrócił do kraju. Nawiązał kontakty z młodzieżowymi strukturami SDKPiL, przekształconej w Komunistyczną Partię Robotniczą Polski (KPRP). W latach 1921-1924 studiował na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Przeniósł się do Krakowa, gdzie do roku 1927 kształcił się na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zajmował się zagadnieniami językoznawstwa, obronił doktorat z dziedziny filologii. W okresie studiów Jaszuński formalnie należał do Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i sympatyzował z ruchem komunistycznym, m.in. roznosząc ulotki KPRP. W Krakowie został członkiem komitetu okręgowego komunistycznej młodzieżówki – Związku Młodzieży Komunistycznej w Polsce i działaczem kierowanej przez bolszewików Międzynarodowej Organizacji Pomocy Rewolucjonistom (MOPR). Był też członkiem władz stopniowo opanowywanego przez komunistów Związku Niezależnej Akademickiej Młodzieży Socjalistycznej „Życie”.

W 1925 r. został członkiem Komunistycznej Partii Polski i członkiem egzekutywy Komitetu Okręgowego KPP w Krakowie. Za działalność antypaństwową był wielokrotnie zatrzymywany przez policję. W 1927 roku został zawodowym funkcjonariuszem konspiracyjnej KPP, utrzymywanym z funduszy przemycanych do kraju nielegalnymi kanałami przerzutowymi z ZSRS.

Lata 1927-1930 spędził w więzieniu, zatrzymany za działalność komunistyczną przeciw niepodległej Polsce. Zwolniony na urlop zdrowotny, powrócił do działalności antypaństwowej w „Krajowej Redakcji” KPP. Aresztowany ponownie w 1931 r. Zwolniony za kaucją w 1932 r. Wysłany został przez KPP do Berlina, następnie do Kopenhagi, gdzie kontynuował działalność partyjną. Od 1935 r. był członkiem Sekretariatu Krajowego KC KPP. Przebywał w różnych krajach.

W 1938 r. w ramach akcji koordynowanej przez Międzynarodówkę Komunistyczną wyjechał

do ogarniętej wojną domową Hiszpanii. Został zastępcą komisarza politycznego XIII Brygady Międzynarodowej im. Jarosława Dąbrowskiego. W takiej roli nadzorował wychowanie żołnierzy w duchu ideologii stalinowskiej.

Zginął 26 VII 1938 r. podczas walk nad rzeką Ebro.

(mkkkr, dgkr)